

Київський національний університет культури і мистецтв

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Силабус навчальної дисципліни

Назва дисципліни: Теорія держави і права

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

Сторінка курсу в Moodle: <https://elearn.knukim.edu.ua/course/view.php?id=66>

Сторінка дисципліни в електронній бібліотеці:

Викладач: проф. Ластовський Валерій Васильович (лекції, підсумковий контроль)

Опис навчальної дисципліни

«Теорія держави і права» є обов'язковою освітньою компонентою навчального плану, циклу дисциплін професійної та практичної підготовки, яка сприяє підготовці фахівців у сфері дипломатії та міжнародних відносин.

Мета: опанування методології дослідження державно-правових явищ, вивчення загально-правових теоретичних понять і категорій, змісту і форм держави і права, прав людини і громадянина, поняття правової держави, структури права і законодавства, правових форм діяльності держави і регулювання суспільних відносин, системи права, правозастосування, правопорушення і юридичної відповідальності, правосвідомості, місця законності і правопорядку в правовій і політичній системах.

Завдання: формування умінь з виважених, наукових позицій надавати належну оцінку складним явищам та процесам державно-правової дійсності, розкривати їх дійсну сутність, розуміти їх соціальне призначення, місце і роль в політичній та правовій системах суспільства.

Предмет: підходи до визначення сутності теорії держави і права; тенденції розвитку теорії держави і права; місце та специфіка теорії держави і права в системі гуманітарних наук: взаємозв'язок та взаємозалежність; комплексний характер теорії держави і права; структура навчальної дисципліни та її основні завдання.

Студент повинен **знати:** предмет загальної теорії держави і права, основні методи дослідження держави і права, теорії походження держави і права, поняття і ознаки держави, її форми; функції, механізми, поняття права, його функції, форми та соціальну цінність, особливості правової держави та її

ознаки, систему права і законодавства, правотворчість і правозастосування.

Студент повинен **вміти**: володіти загальнотеоретичними поняттями і категоріями, добирати необхідну правову літературу для поповнення своїх знань, давати тлумачення та аналіз правовим нормам, використовувати правові процедури захисту прав і свобод людини і громадянина, обґрунтовувати законність і доцільність правових рішень.

Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. СИСТЕМА ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

- Тема 1.1. Предмет теорії держави і права.
- Тема 1.2. Поняття, сутність і походження держави.
- Тема 1.3. Теорії походження держави.
- Тема 1.4. Форма держави.
- Тема 1.5. Механізм і функції держави.
- Тема 1.6. Правова держава та інші сучасні концепції держави.
- Тема 1.7. Громадянське суспільство.
- Тема 1.8. Поняття, сутність і походження права.
- Тема 1.9. Норми права та інші соціальні регулятори.
- Тема 1.10. Правова свідомість і правова культура.
- Тема 1.11. Джерела права.

Розділ 2. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

- Тема 2.1. Порівняльне правознавство.
- Тема 2.2. Правові системи сучасності.
- Тема 2.3. Романо-германська система права.
- Тема 2.4. Англо-саксонська система права.
- Тема 2.5. Мусульманське (ісламське) право.
- Тема 2.6. Індуське та іудейське право.
- Тема 2.7. Традиційні правові системи.
- Тема 2.8. Канонічне і церковне право.
- Тема 2.9. Звичаєве право.

Технічне і програмне забезпечення

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для: комунікації та опитувань; виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, рубіжний, підсумковий контроль).

Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності.

Рекомендовані джерела інформації

Публікації науково-педагогічного працівника за темою навчальної дисципліни:

1. Ластовський В. Канонічне право: особливості еволюції в Україні в епоху феодалізму. Черкаси, 2002. 24 с.

2. Ластовський В. Відображення концепції правової держави в Конституції УНР (1918). *Визвольний шлях*. 2003. Кн. 11. С. 55-57.
3. Ластовський В. Співвідношення державного (національного, конституційного), канонічного і церковного права: історичний аспект. *Болховітіновський щорічник 2013/2014*. Київ, 2015. С. 259-261.
4. Ластовський В. Державно-церковні правовідносини в Україні: проблеми в історії та сучасності. Київ, 2016. 40 с.
5. Ластовський В. Правонаступництво монастирів: історична та правова реальність. *Болховітіновський щорічник 2015/2016*. Познань-Київ, 2017. С. 291-295.
6. Ластовський В. Історія держави і права зарубіжних країн: Навчальний посібник. Київ: Видав. центр КНУКіМ, 2017. 195 с.
7. Ластовський В. Канонічне право: характер співвідношення з державним і міжнародним правом. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. Вип. 3. Київ, 2019. С. 143-152.
8. Ластовський В. Правові, культурні та геополітичні наслідки створення Православної Церкви України. *Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство*. Частина 3. Київ, 2021. С. 18-21.
9. Ластовський В. Національна безпека, церковна політика та права людини: співвідношення пріоритетів в українській реальності. *Незалежність України: права людини та національна безпека: збірник матеріалів Першої міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 21 травня 2021 р.)*. Львів, 2021. С. 288-290.

Основна:

1. Скакун О. Теорія держави і права. 4-е вид. Київ, 2021.
2. Теорія держави і права. За ред. А. Шульги. Харків, 2014.
3. Теорія держави і права. За ред. О. Петришина. Харків, 2014.
4. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Із змінами і доповненнями. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

Додаткова:

1. Алексеев С. Философия права. Москва, 1999.
2. Андрусак Т. Історія політичних і правових вчень. Львів, 2001.
3. Гегель Г.В.Ф. Основи філософії права. Київ, 2000.
4. Давид Р., Жоффре-Спинози К. Основные правовые системы современности. Москва, 1996.
5. Дворкин Р. Империя права. Киев: КНТ, 2021. 544 с.
6. Кистяковский Б. В защиту права. Режим доступу: <http://www.vehi.net/vehi/kistyak.html>
7. Лейст О. Сущность права. Проблемы теории и философии права. Киев: КНТ, 2021. 432 с.
8. Лубський В., Борис В. Мусульманське право. Київ, 1997.
9. Мартин ван Кревельд. Расцвет и упадок государства. Киев: КНТ, 2021. 688 с.

10. Стеценко С. Громадянське суспільство та соціальна держава: проблеми взаємодії. *Право України*. 2014. №4.
11. Толкачова Н. Звичаєве право. Київ, 2005.
12. Трофанчук Г. Канонічне право. Київ, 2014.
13. Харт Г. Поняття права. Київ: КНТ, 2021. 384 с.
14. Штраус Л. Естественное право и история. Київ: КНТ, 2021. 336 с.
15. Юркевич П. Історія філософії права. Філософія права. Філософський щоденник. Київ, 2000.
16. Ющик О. Про класифікації та види права. *Право України*. 2014. №5.

Політика вивчення навчальної дисципліни

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному (он-лайн) режимі за погодженням із керівником курсу, з презентуванням виконаних завдань під час консультації викладача.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. Завдання, які не виконані у встановлений термін, оцінюються викладачем в межах 50% звичайної оцінки.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%.

У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Розробник силабусу
навчальної дисципліни
Завідувач кафедри
Силабус затверджено
на засіданні кафедри міжнародних відносин
від 30.08.2021 р., протокол № 1.

В. В. Ластовський
І. О. Костира